

Kuopion kaupungin ja seudun palveluverkoston suunnittelu -selvitys (696/2025)

Koonti kuntalaistilaisuuksissa tehdyistä maaseutuvaikutusten arvioinneista:

Riistaveden koulu 6.5.2025

Maaninkajärven koulu 7.5.2025

Karttulan Kissakuusenkoulu 8.5.2025

Kuopion kaupunki

Maaseutuvaikutusten arviointi

Arviointikohde: Kuopion kaupungin ja seudun palveluverkoston suunnittelu -selvitys (696/2025)

Arviointipäivämäärä: 6.5.2025

Arviointiryhmä: Riistaveden koululla arvioinnin tekemiseen osallistuneet kuntalaiset (yli 50 osallistujaa tilaisuudessa)

Vaikutuksen merkityksen asteikko:

-- merkittävä ja/tai pitkäaikainen kielteinen, - lyhytaikainen kielteinen, o ei vaikutuksia, + lyhytaikainen myönteinen, ++ merkittävä ja/tai pitkäaikainen myönteinen

	nykytila		toteutetaan selvityksen suositukset		Vaihtoehto 3	
Kuvaa vaihtoehdot lyhyesti:	Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukio-opetuksen palveluverkko säilyy sellaisena kuin se tällä hetkellä on.		Toteutetaan Kuopion kaupungin ja seudun palveluverkoston suunnittelu -selvityksessä esitetyt muutokset varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukio-opetuksen palveluverkkoon.		Lykätään a on suunniteltu ja koulujen rakennushankkeita kaupunkialueella säästöjen toteuttamiseksi. Säilytetään palvelut maaseudulla nykyisellään, tuetaan yritysten muuttoa alueelle. Nykyisten maaseudulla toimivien yritysten, maatilojen ja uusien yritysten tukeminen.	
Arviointikohde	nykytila	Vaikutuksen merkitys	toteutetaan selvityksen suositukset	Vaikutuksen merkitys	Lykätään suunniteltuja koulujen rakennushankkeita kaupunkialueilla säästöjen toteuttamiseksi	Vaikutuksen merkitys
Elinkeinot, yrittäjyys, osaavan työvoiman saatavuus, vetovoima	riistavesi sopivan lähellä, elinkeinoille tosi loistava tilaisuus kunhan vielä ohitustien suunnitelma toteutuu. Ei tontteja asumiseen. Tonttimaata kaupungilla kyllä on varattuna 30 hehtaaria (Riistavedellä). Nykytilalla vahvistetaan luottamusta yritystoiminnan jatkamiseen ja investointi innokkuuteen. Esim. Teollisuus saa paremmin työvoimaa. Yritykset maaseudulla pysyvät paremmin mutta se edellyttää nykytilan varmuutta ja pysyvyyttä. Huom. mm. Juankosken alueella on noin (+ Muuruvesi) 1000 työpaikkaa, jotka nykytilassa pysyvät. Toisessa vaihtoehdossa (koulujen lakkauttamisessa) ne häviävät suurelta osin.	++ - - ++	Teollisuudesta tulee suurin osa suomen bruttokansantuotteesta. Maaseutualueen koulut suljetaan, ihmiset muuttavat pois ja metsäkoneen kuljettajien, puutavara-autokuljettajien saatavuus huononee. Metsäalalla on jo nyt työvoimapula. Työntekijöiden saatavuus huonoa koska lapsilla ei lähipalveluita tai kaikille harrastusmahdollisuuksia maaseutuyrittäjien jaksaminen ja hyvinvointi vähenee, Kurssien määrä, ja kerrannaisvaikutukset terveydenhuollossa lisääntyvät. Investointi-innokkuus laskee. Työvoiman saanti vaikeutuu entisestään. Palveluverkko on juuri niin heikko kuin sen heikoin lenkki on! Jos noin massiiviset koulujen lakkautukset toteutuu, on koulut se heikoin lenkki. Tämä heikkous vie mukanaan muuta palvelutuotantoa ja romuttaa palveluverkkokokonaisuuden! Lapsiperheet supistuu/poistuu → palveluyritykset	--	lasten koulumatkat säilyvät kohtuullisina. Vältytään lasten mielenterveysongelmista, vaikuttaa myös oppimiseen yms. Jos ei ole isoja kouluryhmiä ja todella pitkiä koulumatkakyytejä (Muuruvesi). Kaupungin tahtotila, että myös maaseutualueet ovat tärkeitä! Odotetaan HUPA- ja UKK3- hankkeiden tuloksia → kiertävän ja teknologiapohjaisen kasvun mahdollisuudet ensin selvittävä. Keskitetään palvelusetelien käyttö Kuopion keskustaan/ keskustan taajamiin → voidaan lakkauttaa huonokuntoisia päiväkoteja keskustassa/keskustan taajamissa ja voidaan säilyttää päiväkodit maaseudulla. Maaseudulla ei mahdollisuuksia yksityiseen päivähoitoon, keskustassa/taajamissa jo valmiiksi yksityisiä päiväkoteja. Pientalo tehdas elementeistä. Edullista pientaloa asumista ja rakentamista, omistus- ja vuokra-asumista maaseutualueille. Maaseutualueiden markkinointi.	++

Kuopion kaupunki

			poistuu. Työvoima vähenee → negatiivinen elinvoima kiihtyy. Yritysten rahoitusmahdollisuudet heikkenee.		Halvat asunnot. Maaseutu asumisesta trendi (siis sallitaan sen tulla trendiksi). Verohelpotukset maaseudulla asuville. Lainahelpotukset maaseudulla asuville. Maaseutu tonttien markkinointi ja myyntiyrityksille. Laajempi selvitys maaseutualueiden mahdollisista yritystonttien kaavoittamisesta ja niiden markkinoinnista. Nykyisten maatilojen muiden maaseudulla olevien yritysten tukeminen Kuopion maaseutualueilla yhteensä 2000 yritystä joka noin 20–30 prosenttia kaikista Kuopion yrityksistä.	
Maaseudun osaaminen ja työllistyminen	kohtuulliset koulumatkat. Saavutettavuus on nykytilassa hyvä. Työpaikat säilyvät. Tukee yrittäjien asettumista maaseudulle, jos esim. Kaupunki alkaisi enemmän markkinoida maaseutualueiden tontteja yrittäjille. Nuoret palaisivat takaisin kotiseudulleen.	++	mikäli kouluja lakkautetaan maatilojen ja maaseudun yritysten toiminta vaarantuu. Yrityksistä tulevat verotulot kuopiolle myös vähenevät → vaikuttaa myös tätä kautta huoltovarmuuteen ja alkutuotantoon.		Senioreille yhteisöllistä asumista, lisää osaltaan asukasmääriä. Kaupungin avustus asunnon löytämisessä. Kaupungin pitäisi tehdä yhteistyötä enemmän yhdistyksiin kanssa, tämä lisäisi mahdollisuuksia elovoiman kehittämiselle ja vetovoiman lisäämiselle nyt ei ole tehty. Meidät on jätetty yksin toimimaan. Tässä on selkeästi kehittämistä. Lisää työtä maaseudulle → verotuloja. Rekry-koulutukset yhteistyössä yritysten kanssa. Tuodaan etäkoulu ja etäopiskelumahdollisuuksia, saadaan ryhmiin ihmisiä, silti varataan resursseja yksilölliseen ohjaukseen, vaikka ei fyysisesti samassa tilassa. Lähiopetuksessa opitaan sosiaalisia taitoja. Maaseudun osaamisen arvostuksen nosto (metsänhoito, ongelmanratkaisukyky, eläintenhoito jne.).	
Asuminen, palvelut liikkuminen (määrä, laatu, hinta ja saavutettavuus)	Yhtenäiskoulu ja päiväkotikeskustassa, myös kaikki peruspalvelut. Kohtuukokoiset / pienehköt maaseutukoulut: oppiminen / oppimistulokset hyvin ja, ja erityislapsien helpompi saada tukea pienemmässä koulussa. Pajulahti: kuntoluokka 4/5 koulu + päiväkotitalo samassa rakennuksessa, järkevät työmatkat, houkutteleva asuinalue ja yhteisö.	++	Harrastusmahdollisuus loppuu, kun arki-illat vietetään koulukyydissä. Ottettava huomioon teidän kunto, matka-aika ja mistä ikäryhmistä lapsia laitetaan koulukyyti saavutettavuus kouluihin romahtaa (ei voida puhua enää saavutettavista kouluista) PALJONKO KONSULTTI + VARTIJAT MAKSOIVAT? EI OLE ENÄÄ ALUEEN VETOVOIMAA (asuminen ja yrittäminen?)	--	kiertävät opettajat → maksetaan opettajien kilometrikorvaukset ym. Tulee halvemmaksi, kun lapsien kuljetusta takseilla. Katsotaan palveluverkkoa kokonaisuutena → miksi huonokuntoisia kouluja ja päiväkoteja ylläpidetään Kuopion kaupungin keskustassa ja taajamissa ja hyväkuntoisia/ uusia lakkautetaan maaseudulla. A maaseudulla olevia koulu- ja päiväkotikiinteistöjä on vaikea myydä jolloin säästöjä ei synny. Selvitetävä	

Kuopion kaupunki

	Nykytilanteessa koulumatkat pysyvät lyhyinä tai kohtuullisina. Jatkuva lakkautusuhkl saa ihmiset pysymään poissa maalta asunnon hinnat on romahtanut → pankki ei anna myydä.		Siirtyvät isompiin kouluihin → opettajat eivät tunne lapsia, opettajille isot ryhmäkoot raskaita, vaikeampi puuttua muun muassa kiusaamiseen, oppimisvaikeuksiin. Vaarantuuko varsinkin erityislasten avunsaanti isoissa kouluissa ja miten he kestävät pitkiä matkoja + isoja ryhmäkokoja. Särjetään 2 kodin perheen perhesuhteita, vain yksi kodista maksetaan kyyti. Harrastusryhmät, joita koulurakennuksissa järjestetään loppuu. Alue ei houkuttele, asuntojen arvo laskee, ihmisiä ei muuta alueelle. Koulumatkat pitenee, lasten hyvinvointi kärsii. Siirto isompiin kouluihin → kiusaaminen lisääntyy ei pysyviä ja turvallisia suhteita koulun henkilöstöön. Lasten mahdollisuus harrastuksiin, liikuntaan, ystävyyssuhteiden ylläpitoon vähenee kun koulupäivät pitenevät koulukyyditysten myötä. Lasten kokonaisturvallisuus vaarantuu koulukyydeissä (ei istuimia, huonokuntoiset tiet). Riistavesi: asuntojen arvo laskee (ihmiset eivät saa lainaa asuntoihin). Alueen väestörakenne ikääntyy jos lapsiperheitä ei uskalla muuttaa. Kaikki toiminta mikä kouluilla ollut: ei ole paikkaa kansalaisopistolla liikunnalle tapahtumille. Asuntojen arvo laskee, peruspalveluiden vieminen maaseutualueelta vaarantaa maaseutualueilla olevien yritysten toiminnan. Kuopion maaseutualueilla yli 2000 yritystä, joka noin 30% kaikista Kuopion yrityksistä.		myös mahdolliset koulukyyditykset keskustasta ja taajamista maaseutukouluihin. Hankinnat ja muut palvelut selvitettävä, voidaanko alueellisesti tukea paikallista yritystoimintaa ja säästää sitä kautta → miksi esim. Mestariilta ajaa 2-3 henkiä vaihtamaan lamppuja koululle, suuntaansa montakymmentä kilometriä??. Pitäisi saada valokuitu ja lisää julkista liikennettä → parantaa liikkuvuutta, työnteon edellytyksiä. Yläkouluihin valinnaiseksi luonto ja liikunta + kestävä kehitys. Ei tarvita paljoa. Omatoimikirjastoja + yritystoimintaa kouluihin. Kyläkouluihin kesätoimintaa esim. leirikouluja. Koulut: säästäminen → lukuaineet+ kielet → oppikirjat kierrätyksen → kestävä kehitys.	
Saavutettavuus, yhteydet ja infrastruktuurin toimisuus	Valokuidun puute. Vähäinen julkinen liikenne. Raati kustantaa asioitinkyytejä. Mikäli koulut/päiväkodit pysyvät maaseudulla → huoltovarmuus säilyy, maatilojen omistajilla + alueen yrittäjille mahdollisuus yritystoiminnan ylläpitämiseen ja kehittämiseen säilyy. Kaupunki ei pidä huolta kaupungille kuuluvista asioista koska "koulut lakkautusuhan alla".	- + ++ -	Muuruveden kouluun esim. 10 km koulumatka kestää tunnin. Jos yläasteelle mennään Nilsiaän koulumatka ei pysty olemaan inhimillinen. Kiinteistöjen arvo laskee, kaupunkilaisten ostovoima ja maksukyky pienenee. Koulujen kustannuksia ei vielä kukaan ole tiedossa, miten paljon sisällä niin vuokrat, Servican matkakustannukset. Kuopio ajaa asukkaitaan ja verotuloja pois maaseudulta. Tiestöt (valtion) a romahtavat vielä pahemmiksi (tienhoitoluokitus kärsii).	--		

Kuopion kaupunki

			Muun muassa Juankosken ja Nilsiän välinen tie on jo nyt hengenvaarallinen. Valokuituverkkoja ei saada alueelle. Työmatkat + päivähoito kuljetusmatkat pidentyvät. Heikko tien kunto. Ympäristövaikutukset. Ja vanhempien työmatkat voivat pidentyä, jos lapsia joutuu viemään hoitoon ensin ns. väärään suuntaan. Esim. Vehkalammelta Riistavedelle. Asiointisuunta on yleisimmin Kuopio tai Siilinjärvi (Riistavesi). Riistavedellä vietiin tk pois, samalla esim. Verikokeisiin asiakkaat kulkee kaupunkiin kela-takseilla ym. Olisiko miten mahdollista esim. 1 pv viikossa käydä Riistavedellä verikokeet ottamassa (Islab). Ja tärkein toive TK palvelut takaisin!.			
--	--	--	---	--	--	--

Kuopion kaupunki

Kasvun ja oppimisen palvelut

Yhteisöllisyys, sosiaalinen pääoma ja lähidemokratia	Muuruvesi: Nykytilan olisi muututtava varmemmaksi ja pysyvämmäksi! Pienemässä taajamassa lähidemokratia toteutuu paremmin. Sosiaaliset verkostot tukevat kasvua ja kehitystä. Harrastusmahdollisuudet ovat nykytilassa kohtuullisen hyvät. Yhdistystoiminta pysyy vilkkaana ja rikkaana. Nykytilassa pysyminen lisää hyvinvointia ja tahtotilaa tehdä enemmän kylän hyväksi asioita. Yhteisöllisyys ja tukiverkostot ovat merkittävä tekijä hyvinvoinnissa ja mielenterveydessä. Tiivis, aktiivinen lähiyhteisö. Nykytilassa jää aikaa harrastamiselle. Mikäli koulut puretaan, liikuntasalit jäävät pois käytöstä, mistä tilat harrastuksille? Paljon tuotetaan tapahtumia ja toimintaa yhdistysten kautta koulussa (Juankoskella koulussa iso avara tila (maaseudulla totuttu tekemään itse porukalla ja talkoilla). Koulun tiloja aktiivisesti käyttää myös kansalaisopisto, konservatorio, liikuntaseurat. Juankoskella koulu on käyttöasteeltaan suurin käytetty rakennus. Käytännössä muuttoliike estetty Vehmeriin jatkuvan kouluverkkokeskustelun takia! Muuttajat ovat lapsettomia. Yhteisöllisyys, yhdessä tekeminen, naapuriapu.	++ -- -- -- +	Koulun purkaminen vaikuttaisi myös aikuisväestön harrastusmahdollisuuksia niin vauhdittaisi myös sitä kautta pois muuttoliikettä. Kaikki eivät voi ottaa työtään mukaan ja muuttaa kaupunkiin. Jos haluat syödä, tarvitset kukoistavaa maaseutua. Muuruvesi: lapsilla ei ole mitään mahdollisuutta harrasta mitään koska ei ole jaksamista sen jälkeen kun koulupäivä matkoineen kestää aamusta iltaan. Ei myöskään harrastuspaikkaa, kun koulutiloja ei enää ole harrastusten toteuttamiseen. Yhteisöllisyys heikkenee jees syrjäytyminen lisääntyy. Ei jakseta enää osallistua pitkien koulumatkojen ja työmatkojen jälkeen yhdistystoimintaan, kerhotoimintaan, kerhoihin. Harrastuksiin osallistuminen ja niiden mahdollistaminen heikkenee pitkien koulumatkojen takia, ei jäädä iltaisin koulun järjestämiin koulun jälkeisiin harrastuksiin ja kerhoihin. Koulun tilat yleensä toimii kylien harrastus ja kokoontumisen paikkana ja nämä poistuu pois purkamisen vuoksi. Kouluilla tapahtuu yleensä kylissä äänestykset esim. vaalit ja koulujen purkamisen vuoksi yhteiskunnallinen vaikuttaminen heikkenee (äänestyspussi ei ole esteetön). Koulujen lakkauttaminen kylillä näivettyvät kylät ➔autioituu.	- -- --	
Turvallisuus ja huoltovarmuus	Huom! Nykytilan on muututtava varmemmaksi ja pysyvämmäksi. Tällöin huoltovarmuus ja turvallisuus pysyy korkealla tasolla, heijastuu koko Suomeen. Nykytilan pysyminen kasvattaa elo- ja vetovoimaa. Jos nykyinen alkutuotanto säilyy kriisiaikana, voidaan tieverkoston sijaan käyttää vesireittejä	++	maaseutu autioituu koska ihmiset muuttavat pois, maatiloille ei saada työvoimaa joten tuotanto vähenee ja omavaraisuusaste tippuu ja nälkä yllättää. Nykyiset maatilat vaativat ulkopuolista työvoimaa jota ei saada jos peruspalvelut ovat kaukana. Kriisiajan ruokaturva vaarantuu. Maaseutuosaaminen maanviljelys- ja metsänhoitotaito häviää jos maaseudulta muutetaan pois.	--	

Kuopion kaupunki

Kasvun ja oppimisen palvelut

	ruoanjakeluun. Ruoka suomalaisille tuotetaan maaseudulla. Huoltovarmuus. Turvallisuus Juankoskella: terveyskeskuksessa lääkäri, poliisiasemalla partiot vaihtavat vuoroa sekä rikospoliisi. ”Pienissä yksiköissä” lapset ja aikuiset tuntevat toisensa, lisää turvallisuutta! Osaajat häviävät palvelujen perässä. Ruokatuotanto vaarassa.		Käytöshäiriöt, isojen keskusten eri vuosiryhmien väliset kehityserot aiheuttavat huonovointisuutta. Koulujen purkamisen vuoksi ei ole kriisinhallintakeskusta. Koulut toimivat kriisissä: maaseudulla ei olisi väestönsuojia viestikeskuksia, ei kenttäsairaaloita, ei ruokavarastopaikkoja, ei muita kriittisiä varastopaikkoja evakuointipaikkoja. Valtion tieverkosto huononee, vaaralliset tiet. Jengiytyminen lisääntyy. Koulujen supistaminen köyhdyttää maakunnan alueet ja estää lainoittamisen. Kiinteistöjen arvot romahtavat ennestään.		
Alueen vahvuudet ja vetovoimatekijät	hiljaisuus, väljyys → rantatontteja ja vuokra asumista (esim. Pientalon muodossa?). Sukupolvien yhteys, tukiverkostot. Terveyskeskuksen puuttuminen heikkous alueella, Riistavesi. Pienemmät ryhmäkoot kouluissa. Kannattelevat esim. nepsy-lapsia, jotta ei tarvitse niin paljon tukea isoissa ryhmissä (Riistavesi). Huom! Nykytilan on muututtava varmemmaksi ja pysyvämmäksi! - Tällöin vetovoimatekijät saavat ison roolin ja vetävät muuttajia enemmän ja enemmän. Huom! Tutkimusten mukaan noin yksi miljoona suomalaista haluaisi muuttaa maalle. Etenkin vesireittien merkitys on suuri ja korostuu, jos nykytilalle annetaan varmuutta enemmän. - Kyläkoulut ovat luomukouluja ja kestävä kehityksen kouluja. - Kyläkoulujen pienet oppilasmäärät: - o opettajat tuntee kaikki lapset - o haasteisiin pystytään puuttumaan ennalta ehkäisevästi - o kiusaamista vähän - o kaikki tulevat toimeen keskenään, ei ole pieniä ja isoja.==> ovat myös vetovoimatekijöitä. - o Pienissä kouluissa on rauha ja kyläkoulujen ympäristö on yksi suurta leikkipuistoa. - o Yksilöllisempää ohjausta, paremmin aikaa. Konsultin vaihtoehto ei tule hyvää, vakituisen asumisen määrä vähenee ja vapaa-ajan asuminen lisääntyy. Vapaa ajan asujat tarvitsevat palveluita, joita EI ole. Kyllähän luonto kun ihmiset häviää, eihän se ole vetovoimaa ellei satu tulemaan tuulivoima tai kaivosta. Vetovoimatekijöitä ei voida enää hyödyntää/ koko kaupunki häviää. Ei ole enää asumisen monia mahdollisuuksia, kun palvelut häviävät koulujen myötä alueelta. Huom! Ennusteet ovat betonisoitu jatkamalla koulujen/ päiväkotien lopettamisen uhkaa vuosi. Tarvitsemme pysyvyyttä ja koulurauhan! Tällöin saisimme väkeä lisättyä ja maaseutua asumista mahdollistettua monille ihmisille. Hieno ranta. Isot tontit. Avaruutta. Omaa rauhaa.				

Kuopion kaupunki
Kasvun ja oppimisen palvelut

	Turvallisuus, yhteisön jäsen tuki, luontoarvot, hyvinvointi. Hajauttaminen päivän sanaksi: ympäristö tykkää, turvallisuus kasvaa mm. Kriisitilanteissa, varastot turvataan hajauttamalla. Alue taantuu palvelut rajoittuvat kesäsesonkiin ensimmäisen. Nykyiset palvelut säilyvät, jos päiväkotia ja yhtenäiskoulu toimivat, mm. Suositut vesireitit niiden varrella olevine palveluineen.

Kuopion kaupunki

Kasvun ja oppimisen palvelut

Maaseutuvaikutusten arviointi

Arviointikohde: Kuopion kaupungin ja seudun palveluverkoston suunnittelu -selvitys (696/2025)

Arviointipäivämäärä: 7.5.2025

Arviointiryhmä: Maaninkajärven koululla kuntalaistilaisuudessa arviointiin osallistuneet kuntalaiset (n. 20 osallistujaa)

Vaikutuksen merkityksen asteikko:

-- merkittävä ja/tai pitkäaikainen kielteinen, - lyhytaikainen kielteinen, o ei vaikutuksia, + lyhytaikainen myönteinen, ++ merkittävä ja/tai pitkäaikainen myönteinen

	nykytila		toteutetaan selvityksen suositukset		Vaihtoehto 3	
Kuvaa vaihtoehdot lyhyesti:	Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukio-opetuksen palveluverkko säilyy sellaisena kuin se tällä hetkellä on.		Toteutetaan Kuopion kaupungin ja seudun palveluverkoston suunnittelu -selvityksessä esitetyt muutokset varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukio-opetuksen palveluverkkoon.			
Arviointikohde	nykytila	Vaikutuksen merkitys	toteutetaan selvityksen suositukset	Vaikutuksen merkitys	(Kirjoita Vaihtoehto 3 nimi)	Vaikutuksen merkitys
Elinkeinot, yrittäjyys, osaavan työvoiman saatavuus, vetovoima	houkuttelee alueelle asukkaita, monet yrittäjiä. Helppo yrittää, kun palvelut toimivat. Maaninka järven koululla yhteistoimintaa paikallisyrittysten kanssa (tet) + tutustumispäivät. Varhaiskasvatus oppiminen ja lukio-opetus tekee myös työpaikkoja.	++	saatavuus heikkenee entisestään kun palveluja ei ole. Ei tule lisää, jos kouluverkko ei ole toimiva.	--	Kuopio kaupungin etätyö. Maaningalle! Käärmeenlahden yleiskaavassa olevat yksityiset tontit tulisi saada mukaan. Sukupolvenvaihdot maataloilla ja yrityksissä, mikäli kyläkoulut lakkautetaan? Pulkonkoskella pieni perhepäivähoitoryhmä/ päiväkotiryhmä ainakin 0-2 -luokkalaisten koulu. Alueella on paljon lapsia. Käärmenlahden koulu säilytetään ja päiväkotia ennallaan. Kattavat varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut tuovat pitovoimaa asukkaille, uusia yritysmuotoja kehitellään. Kaavamuutoksen nopeuttaminen (niin yritystoimintaan kuin asuntojen suhteen).	++ -- ++
Maaseudun osaaminen ja työllistyminen	Mahdollistaa sukupolvenvaihdoksia ja maataloilla, kun jatkajien lapsille on koulu ja päiväkotia.	++	maataloille ei löydy jatkajia, kukaan ei halua jatkaa maatilaa kun lapsille ei olla kouluja ja päiväkoteja lähimaillaakaan. ,	--		

Kuopion kaupunki
Kasvun ja oppimisen palvelut

Asuminen, palvelut liikkuminen (määrä, laatu, hinta ja saavu- tettavuus)	valinnanvapaus oman elinympäristön kannalta (maaseutu houkuttelee monia!). Koulujen monipuolinen käyttö (ilta- ja viikonloppu) maaseudun elinvoimaisuus. Huoltovarmuus. kriisinhallintakyky. Lasten edun ensisijaisuus toteutuu.	++	koulumatkat pitenee. Päiväkotiin kuljetusmatkat pitenee. Perheen ajankäyttö hankaloituu. Asumisen edellytykset heikentyy. Muuttoliike pois Kuopiosta. Alueiden kehittyminen päättyy.	--		
Saavutettavuus, yh- teydet ja infrastruktuu- rin toimisuus	tällä hetkellä hyvät bussiyhteydet (77) ja pyörätiet. Kun päivähoito on lähipalvelua, kuljetuskustannukset minimissä.	++	liikkumisen kustannukset kasvavat. Kuljetuksiin käytettävä aika kasvaa.	--		

Kuopion kaupunki

Kasvun ja oppimisen palvelut

Yhteisöllisyys, sosiaalinen pääoma ja lähidemokratia	Käärmelahden koulun pysyminen takaa alueen vetovoimaisuuden. Järjestämällä varhaiskasvatuspalvelut / 0-2 -lk. Luokat turvataan maaseudun elinvoimaisuus ko. Alueella. Kansalaisopistojen palvelujen pysyvyys.	++	käärmeenlahden koulun lakkautus vaikuttaisi negatiivisesti alueen vetovoimaisuuteen. Maaseudun elinvoimaisuus. Kriisinhallintakyky. Huoltovarmuus. Elinkeinopalvelut. Kansalaisopiston palvelut häviävät. Lähiliikuntapalvelut.	--	Pulkonkosken koulun alueen oppilaiden siirto maaninkajärven koulun sijasta Käärmelahteen. Länsi- Maaningan alueelle varhaiskasvatuspalvelut järjestäminen + 0-2 lk. Paikkana Hirvilahti tai Pulkonkoski.
Turvallisuus ja huoltovarmuus			mutta varmuuteen/ ruoantuotantoon vaikutus voimakkaasti negatiivinen, koska karjatilaja ja ruoan tuotantoa/ viljelyä hoitaja nuoret ihmiset, joiden lapset/ tilan jatkajat tarvitsevat varhaiskasvatusta + kouluja. Loma asuntojen käyttö vaikeutuu, koska teitä ei hoideta eikä kauppapalveluja kannata pitää.	--	koulut toimivat sodan aikana mm. Joukkojen järjestäytymispaikkoja, tarvikkeiden jakelupisteitä, sotilas sairaalana, pommisuoja. Lakkauttamalla lähikoulut elinkeinoelämä kuihtuu → lähiruuan tuotanto kriisiytyy.
Alueen vahvuudet ja vetovoimatekijät					

Koonti vaikutusarvioinnista:

Mutta väljyyttä - lapsille on tilaa, luonto lähellä, antaa monenlaisia virikkeitä kasvattaa tulevaisuuden asujia maaseudun yrittäjyyteen.

Nyt se antaa työtä, mutta lapsille erilaisia kokemuksia, elämyksiä.

Realismia myös täällä toimimiseen = kriisivalmius.

Luonto (monipuolinen).

Rantamaisemat (ehkäpä rantatontit)

oma rauha halutessa.

Yhteisöllisyys.

Lyhyt matka Kuopion (keskustan) palveluihin.

Hyvä ja turvallinen elinympäristö.

Isot tontit (verrattuna kaupunkiin)

vireä kyläyhteisö (käärmelahti) Länsi-Viitoset.

Metsästys, kalastus, marjastus.

Kelkkailu.

Luonnonrauha.

Kun ilves kävelee takapihalla, silloin on asiat hyvin.

Hyvät ulkoilumaastot ja -mahdollisuudet.

Kuopion kaupunki

Kasvun ja oppimisen palvelut

Maaseutuvaikutusten arviointi

Arviointikohde: Kuopion kaupungin ja seudun palveluverkoston suunnittelu -selvitys (696/2025)

Arviointipäivämäärä: 8.5.2025

Arviointiryhmä: Karttulan Kissanpuolen koululla arviointiin osallistuneet kuntalaiset (noin 50 osallistujaa tilaisuudessa)

Vaikutuksen merkityksen asteikko:

-- merkittävä ja/tai pitkäaikainen kielteinen, - lyhytaikainen kielteinen, o ei vaikutuksia, + lyhytaikainen myönteinen, ++ merkittävä ja /tai pitkäaikainen myönteinen

merkittävää ja/tai pikaan kaiken kriteerein / nykytilan kaiken kriteerein / ei vaikotoksa / ei merkittävää ja/tai pikaan kaiken kriteerein		nykytila		toteutetaan selvityksen suositukset		Vaihtoehto 3	
Kuvaa vaihtoehtot lyhyesti:		Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukio-opetuksen palveluverkko säilyy sellaisena kuin se tällä hetkellä on.		Toteutetaan Kuopion kaupungin ja seudun palveluverkoston suunnittelu -selvityksessä esitetyt muutokset varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukio-opetuksen palveluverkkoon.			
Arviointikohde		nykytila	Vaikutuksen merkitys	toteutetaan selvityksen suositukset	Vaikutuksen merkitys	(Kirjoita Vaihtoehto 3 nimi)	Vaikutuksen merkitys
Elinkeinot, yrittäjyys, osaavan työvoiman saatavuus, vetovoima		yrityksiä ei juurikaan. Muutamia yksin yrittäjiä Pihkainenmäessä. Mediaanitulot seitsemänneksi paras Kuopiossa. Korkeasti koulutettuja työssäkäyviä henkilöitä. Työllisyysprosentti hyvin korkea. Lähinnä lapsiperheitä. Kaupungin minimipanostuksella hyvin pärjännyt luontaisen vetovoiman omaava alue. Mitä jos panostettaisiin? Tällä hetkellä pienyrityksiä koulun ja päiväkodin lähellä olo antaa turvaa emiseen ja yrittäjyyteen. , työvoiman saatavuus jo nyt tietyillä aloilla ollut haastavaa → yhteistyö Suonenjoki, Tervo, Pielavesi, Rautalampi alueilta työvoiman työvoiman saatavuus plus Karttula.		kuinka käy sukupolvenvaihdojen? Onko halukkaita nuoria jatkamaan liiketoimintaa tai maatalousyrittäjyyttä? Onko enää maatiloja (Karttula) koulujen ja päiväkotien puuttuminen vaikeuttaa juuri maatilalla työskenteleviä. Esim. Hirvilahdessa, mistä on suljettu 25 v sisällä sekä koulu että päiväkotit, muutokset vaikuttavat suoraan Hirvilahden kyläkaupan kannattavuuteen. Syyskuussa kaksituhattakaksikymmentä neljä ennakoarviointi päiväkodin lakkauttamisen yhteydessä totesi että lakkautuksen vaikutus yritysalueeseen on neutraali. Kun Savon sanomat teki jutun kyläkaupasta 27.2. 2025 voi sieltä helposti lukea kauppiaan oman arvion vaikutuksista. Se näkemyserosi todella ennakoarvioinnin tehneiden arviosta: " päiväkodin lakkautus vei kuukausimyyntistä toistatuhatta euroa". Alueen luonne muuttuu. Sukupolvenvaihdosta harkitsevat nuoret perheet eivät uskalla tehdä päätöstä. Lapsiperheet häviävät	--	pyörätie ja oppilaaksi otto rajan siirtäminen Ryttylälle. Tällä ratkaistaan kuljetusvelvoitteiden haasteita ja kuluja. Pyörätie Haminanlahti Pihkanmäki akselille.	

Kuopion kaupunki

Kasvun ja oppimisen palvelut

Maaseudun osaaminen ja työllistyminen	Kuopio, Karttula, Pihkanmäki, Syvänniemi: koulun olemassaolo vaikuttaa väestömäärän ja sitä myötä myös esim. liikenneyhteyksiin. Kuljen bussilla töissä Kuopiossa. Lasten ja nuorten kulkemisen mahdollisuudet ovat heikot kouluajkojen ulkopuolella. Karttulan kirkonkylä työllistää ihmisiä eri ammattiryhmissä. Maaseudulla osaavaa, ammattitaitoista asukasta, jos työtä ei löydy omalta kylältä, on helppo kulkea töihin Kuopioon tai ympäryskuntiin. Aikuisten helppo liikkua kun lapsilla on turvattu koulu ja päiväkotit (Karttula).		työpaikkojen vähentäminen kuntapuolella, mutta myös HVA:n puolella tästä seurauksena siihen, ettei alueelle muuteta. Nuoret ei halua jäädä alueelle (Karttula). Ei nähdä tulevaisuutta alueella. Pitkät koulumatkat, teitä pitäisi mennä kouluun, mitkä eivät sovellu ajamiseen. Liikenneyhteydet ovat huonot. Annikki veturintie ei sovellu koululiikenteeseen.		Otetaan suunnitteluun huomioon paikallisten toimijoiden mielipiteet ja kokemukset kuinka alueella toimii asiat. Tai mitkä asiat ei toimi. Annetaan mahdollisuus yrittää, asua alueella(Karttula). Osaamisprofiilin/ ammattien kartoitus → markkinointiyrityksille Vanuvuoren sijaan kehitetään olemassa olevia alueita ja hyödynnetään olemassa olevaa infraa ml. Koulut ja päiväkodit. Markkinoidaan enemmän matka-aikaa eikä kilometrejä.	
Asuminen, palvelut liikkuminen (määrä, laatu, hinta ja saavutettavuus)	Onko otettu huomioon uusi 5-tie? 5-tien parannus tuoLeppävirta- varkaus talousaluetta lähemmäksi Etelä-Kuopiota, joka lisää alueen kiinnostavuutta. Kuusen koulun jatkouhan alla jos päiväkotien koot liian pieniä. Kaupungin panostettava kaavoitus + tonttien markkinointi, hienoa että tätä on alettu kehittämään. Tällä hetkellä: maalle muuttaa ja hakeutuu ihmisiä eri ikäryhmistä. Lapsiperheet hakeutuu rauhallisille alueille. Yhteisöllisyys, luonnonläheisyys sekä lyhyt matka Kuopion todella suurja ja merkittäviä tekijöitä / vetovoimatekijä (Karttulan alue). Markkinointi ja tehostamalla voitaisiin houkutella uusia asukkaita. Koulurauha - kysyminen alueella päätetään, eikä pidetä useita vuosia löysässä hirressä. Erilaisia ja erikokoisia kouluja tarvitaan ja nähdään vahvuuksina. Päätätkö niitä tällä hetkellä täynnä (Syvänniemi, Karttula, Pihkainmäki). Syvänniemen pienen koulun alasajo vaikuttaisi kylän yhteisöllisyyteen → epävarmuus jatkuvasti koulun pysymisestä vaikuttaa alueen houkuttelevuuteen.	++	vaikutuksia Karttulan alueen vetovoimatekijöihin: muuttoliike tyrehtyy Pihkainmäki-Syvänniemi alueelle → suora vaikutus kirkonkylälle. Kokonaisturvallisuus ja varautuminen/ omavaraisuus: kuka pyörittää maataloja jos palvelut ovat kaukana keskitettynä. Onko tarkoitus kiihdyttää aluetta säästämällä ja keskittymen menoihin, vai lisätä vetovoimaa ja näin korjata väestörakennetta ymmärtäen että hyvinvointi on rahaa. Koulutoiminnan ympärillä toimiva yhteisöllisyys kärsii ja tämä kuin ehdottaa kylän aktiivisuutta (Syvänniemi). Kaupungin hyvä miettiä vastuullisuutta palveluverkkoselvityksiä julkaistaessa → maaseutualueille muuttovoittoa kunnes koulupäätökset tehty. Koulupäivien pituus kasvaa kuljetusten myötä Länsirannalla liian raskaaksi. Perheiden hyvinvointi heikkenee kun harrastuksiin kulkeminen vaikeutuu. Käytännössä on mahdotonta kulkea kouluun Karttulan ja olla harrastuksissa Kuopiossa. Nuorten riski eristäytyä, kun perheellä ei ole vain resursseja mahdollistaa harrastuksia, joita on tarjolla vain Kuopiossa. (Pihkainmäki komppaa) Vehmasmäki: Asukkaat vähenevät, alueen potentiaali menetetään. Koko perheen hyvinvointi laskee.	--	Vehmasmäki: Koulun säilyttäminen alueella ilman lakkautus uhkaa eli nykyisen koulun peruskorjaus. Pihkainmäkeen oma äitiys- ja lastenneuvola, esim. 1 krt viikkoon. Varmasti olisi asiakkaita, tukisi kylän vetovoimaisuutta → lisää lapsia kouluihin & veronmaksajia. Eli enemmän palveluita maaseudulle eikä poisteta niitä vähiä. Oppilaaksi alue tarkastettava uudelleen. Koulumatkojen kohtuullisuus (Von Wright). Jako-opettajien resursointi? Kustannukset edullisempia? Helpompi kuljettaa yhtä/kahta opettajaa kuin kymmeniä lapsia. Keskustan kouluissa varaa väljentää oppilaaksi otto alueita ilman kohtuuttomia koulumatkoja! Maaseudun elinvoima on koulut, muuta ei verovaroin juuri ole (Vehmasmäki). Alueen markkinointia ja uusia tontteja. Saadaan lisää asukkaita. Erityisesti lapsiperheiden suosiossa alue, mutta vapaita myytäviä asuntoja tai tontteja ei ole. Vanuvuoren suunnittelu seis ja sen sijaan tontteja tänne + maanomistajille tieto, että esim. Metsätaloista saisi lohkoa tontteja nykyistä enemmän. Koulua ei tarvitse lakkauttaa, että konsultin ehdotus päiväkodin tilojen uudelleenjärjestely voitaisiin toteuttaa. Päiväkodin heikko kuntoisissa rakennuksissa	++

Kuopion kaupunki

Kasvun ja oppimisen palvelut

	Vehmasmäki: Asukkaat lisääntyisivät, tontit ovat haluttuja, tonteista ja asunnoista on pulaa. Lähellä oleva koulu mahdollistaa liikkumisen ja yhdessäolon vapaa-ajalla ilman vanhempien kускаusta. Koulumatka siedettävä esim. 11 km:n matkaan → vertaa lapset kuljetettaisiin Karttulaan 47 km:n päähän tai edes Kurkimäkeen. Hyvinvoivat perheet, kotoisa kouluympäristö. Oppilaan tuntemus erittäin hyvää! (Opettajat tuntevat kaikki oppilaat nimeltä). Opettajien pysyvyys → tykätty koulu opettaa. Ei sisäilmaongelmia, erittäin halpa oppilaskohtainen kustannus. Kuopion kustannustehokkain koulu. Yläasteelle on helppo ja riittävän nopea yhteys (Von Wright). Lasten harrastaminen Kuopion keskustassa mahdollista (Länsiranta) julkista liikennettä Kuopion keskustaan on (Rytty, Länsiranta).		Kohtuuttomat koulumatkat, oppilaskohtainen kustannus kasvaa. Päästöt lisääntyvät. Jos koulu lakkautetaan, ei saavutetaan säästöjä vaan kustannukset kasvavat (halpa koulu, jota varaa remontoida). Uuden koulurakennuksen rakennuttaminen ja muualle maksaisi, koska esim. Kurkimäkeen he mahdu. Lasten liikkuminen vähentyisi koulukyyditys oppilaiden lisääntyessä. Opettajien hyvinvointi vähenee isommissa yksiköissä. Samat huomiot koskevat myös Pihkainmäkeä.		on vain yksi päiväkotiryhmä ja konsultin esityksessä on koulussa jo nyt tilaa. Oppilaaksi otto alueet katsotaan realistisesti kuntoon: → koulut ja palvelut tämän mukaisesti kuntoon → kevyenliikenteen väylät → koulukyytejä vähemmän → jos oppilaita vähemmän, panostetaan kaavoitus+ tontit → tarpeeksi suuret päiväkodit joilla mahdollistetaan koulujen jatkuva oppilasvirta ja kenties kasvu. → Rytty pihkainmäen koulun oppilaaksi ottoalueeseen. Pyörätie Haminalahden ja Pihkainmäen välille. Ääni tälle myös muilta.	
Saavutettavuus, yhteydet ja infrastruktuurin toimisuus	palvelut säilyy monipuolisesti ja ovat saavutettavissa. Kuituverkko Länsirannan alueelle! Tätä on yritetty asukkaiden voimin mutta mikään toimija ei halua tähän ryhtyä. Laskee todella paljon alueen houkuttelevuutta! Muuttovoitto lisääntyy. Työmatkaliikenne suuntautuu pääasiassa keskustaan, samoin harrastus- ja kulttuurin käyttö (Länsiranta, Rytty).	++	Jos muuttoliike tyrehtyy ihmiset etsivät palveluja muualta → a palvelut loppuu. → Kotimainen ruoantuotanto loppuu. → Alueen monimuotoisuus kärsii. → Elinvoima laskee, työttömyys lisääntyy. Vehmasmäki: Työmatkat kasvavat, jos lapsi kuljetetaan hoitoon tai kouluun. Väsyminen lisääntyy, perheiden pahoinvointi kasvaa, lastensuojelun toiminta tarve kasvaa.	--	Vehmasmäki: todella saavutettava alue, lyhyt matka joka paikkaan, paljon lyhyempi/ nopeampi matka esim. Suvilahteen kuin Saaristokaupungista. On valmis infra toisin kuin Vanuvuoressa. Vaatisi vain tonttien kaavoittamista pikaisesti. Järkeä päätöksentekoon!	

Kuopion kaupunki

Kasvun ja oppimisen palvelut

Yhteisöllisyys, sosiaalinen pääoma ja lähidemokratia	ihana elinvoimainen koulu, aktiivinen kyläyhdistys sekä paljon kylään aktiiveja (Pihkainmäki) lapsiperheet hakeutuvat kylälle(Pihkainmäki) löysässä hirressä roikkuminen, estää vahvaa markkinointia jossa syö suoraan vetovoimaisuutta sekä pelottaa maalle haluavia ihmisiä. Samaa mieltä. Vehmasmäki: Yhteisöllisyys säilyy hyvänä. Harrastusmahdollisuudet säilyvät koululla. 7-9 -Luokkalaisten koulukuljetukset länsirannan (Von Writht) koululta koululle. Tällä hetkellämelkein kaikki kuljetetaan julkisilla linja-autolla keskustaan. Ihmiset tuntevat toisensa, turvallisuus, yhteenkuuluvuuden tunne, välittäminen toisista (naapureista, " koko kylä kasvattaa").	++	Pihkainmäen asukasmäärä tulee romahtamaan, normaali asukas kertoi hiipuu → tämä tulee vaikuttamaan yhteisöllisyyteen erittäin negatiivisesti. Tonttien arvo laskee, talojen arvo laskee(Pihkainmäki) → ei ole yhteisöjä. Ihmiset muuttaa pois, jos koulu lähtee pois. Väki on muuttanut pihkainmäkeen, jotta saa lapset hyvään kouluun. Vehmasmäki: yhteisöllisyys vähenee merkittävästi. Harrastusmahdollisuudet vähenevät. Asia: 7-9 -luokkalaisten koulutukset von Wright-kouluta Kissakuusen koululle: - lasten kaveripiiri jakaantuu - harrastamisen mahdollisuudet häviää - liikuntamahdollisuudet pienenevät, koska kuljetusmatka selvästi pitempi - jos kuljetukset toteutetaan julkisilla, lapset joutuvat vaihtamaan bussia, mikä voi olla käytännössä tosi hankalaa ja vie esim aikaa.	--	tilojen monikäyttöisyys edistää myös yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta. Onko tilapalvelut oikea taho tilojen monikäyttöisyyttä vai pitäisikö tätä miettiä uudelleen täysin. Perustarpeet eivät häviä mihinkään, tietyt kokoontumistilat ja harrastusmahdollisuudet tulee aina olla saatavilla, jotta yhteisöllisyys ja turvallisuuden tunne säilyy. Koko palvelurakenteen uudistusta varten: leikkausten sijaan tulisi ensisijaisesti päästä tilanteeseen, että kaupunki sitoutuisi pitämään koko maaseudun elinvoimaisuudesta huolta. Tietäen, että alueet ovat erilaisia, mutta että kehittämistoimet tehtäisiin yksi kaupungin edustajien ja maaseudun toimijoiden kesken. Kaupungin sitoutumista nyt tuntuu että kaupunki sitoutuu vain leikkaamaan kuluja hinnalla millä hyvänsä, vaikka tiedetään, että leikkaukset eivät tuo tavoiteltuja säästöjä.	
Turvallisuus ja huoltovarmuus	ainoastaan asutuille alueille voidaan ajatella tuotannon säilyvyyttä. Tilojen sukupolvi siirrot ovat liitännäisiä siihen onko alueella palveluja minimissään koulu. Ruokatuotannon edellytykset säilyvät hyvinä. Maaseutu ei autoidu, ihmisiä alueilla, ei asu tuottamatonta aluetta. Ihmiset tuntevat toisensa, jolloin on helppo auttaa toista, avuntarvitsijat huomataan myös helposti.		laskee merkittävästi koko seutukunnalla, koska kyllä tyhjenevät. Julkisen liikenteen laajentaminen koskemaan Kuopion kaupungin lähialueille 20 km keskustasta on laita kaupunkia, vetovoima lisääntyy kun kulkeminen helpottuu. Koulukuljetusten odottaminen hengenvaarallisen Karttulan tiellä (Pihkainmäki) Vehmasmäki: Omavaraisuuden mahdollisuuksien ja edellytysten väheneminen. Ruokatuotannon edellytysten vaikeutuminen.	--	maaseutu strategian täsmentäminen/tekeminen →kyläkeskusten huomioiminen → maanviljelyn ja huoltovarmuuden ylläpito (maatilat eivät voi muuttaa lähemmäksi kaupunkikeskustoja).	
Alueen vahvuudet ja vetovoimatekijät	Vehmasmäen koulu on upea historiallinen rakennus → vaalitaan historiaa, kuten Minna Cant!! Vehmasmäki: Hyvät ulkoilumahdollisuudet. Hyvät yhteydet, lyhyt matka keskustaan. Lapsiystävällinen alue.					

Kuopion kaupunki
Kasvun ja oppimisen palvelut

	Ihana koulu, pysyvät opettajat → lapset viihtyvät → yhteisöllinen tunnelma. Kaunis, väljä ja monipuolinen asuinalue. Kesäteatteri ja lasten teatteri. Ilves-kasino. Karttula, Pihkainmäki ja Syväniemi: Kuopio on lähellä ja luonto saatavilla. Tontit isoja, koulu on lähellä yksi päiväkodin kanssa. Isot tontit ja luonnonläheisyys on varsinkin lapsiperheille tärkein.
--	---